

upriamil pozornosť aj na otázky sociálnej a profesijnej orientácie užívateľov stavebných objektov (*Remeselník vo vidieckom prostredí. Remeslo a status remeselníka v lokálnom spoločenstve*, 2004). Osobitnú oblasť vedeckého záujmu predstavovali ľudové technické stavby na Slovensku (s akcentom na mlyny), ktoré sprístupňoval v početných príspevkoch nielen z pohľadu etnológa, znamenitého znalca konštrukčných zákonitostí týchto objektov (*Vodný mlyn a jeho terminológia v slovenčine a v slovanských jazykoch*, 2006, editor zborníkov *Ochrana banských technických pamiatok na Slovensku*, 1988, *Výrobné technické objekty v ľudovom staviteľstve*, 1988), ale aj muzeológa – ochranára tejto oblasti kultúrneho dedičstva na Slovensku (*Prezentácia technických stavieb „in situ“ a v múzeách v prírode na Slovensku*, 2004). Odborná erudícia Mlynku sa snúbila s poznatkami nadobudnutými počas jeho dlhoročného pôsobenia na pracoviskách pamiatkovej starostlivosti. Tieto dve odborné priority sa premietali nielen do publikačnej činnosti, ale aj do pedagogického pôsobenia na Katedre etnológie a kultúrnej antropológie, ktoré v roku 1996 vyústilo aj do sformovania študijného odboru „muzeológia“ (Bc.), ktorý odborne viedol (*Muzeológia na Filozofickej fakulte UK Bratislava ako študijný odbor*, 2008).

Popri prednáškach a seminároch s dôrazom na problematiku ľudového staviteľstva sa neskôr jeho odborný záujem rozšíril o problematiku environmentálnej etnológie s akcentom na ochranu historických sídel, s ich kultúrnou a duchovnou dimenziou a pamiatkami ako prvkami štruktúry sídla a jeho identity (*Identita vidieckych sídel / k jej duchovnej a kultúrnej dimenzii*), 2003, *Pamiatky v regióne, región v pamiatkach na príklade využitia mlynov v turizme*, 2005). K významným publikačným výstupom Mlynku patria monografie, pričom bol nielen ich zostavovateľom, ale i spolutorom (*Región Vodného diela Žilina. Ľudová kultúra zátopovej oblasti*, 2005, *Volkovce*, 2000, *Zlaté Moravce*, 1998, *Komjatice*, 2008).

Magdaléna Paríková

Prof. PhDr. Milan LEŠČÁK, CSc.

*1940

Po absolvovaní štúdia jazyka slovenského a národopisu na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave obhajobou diplomovej práce *Humoristické rozprávania v Spišskom Hrhove, Klčove a Dolanoch* nastúpil v roku 1963 na internú ašpirantúru do Národopisného ústavu SAV. Kandidátsku dizertačnú prácu *Súčasný stav humoristického rozprávania na Spiši (pokus o výskum frekvencie a výskytu)* obhájil v roku 1971. V Národopisnom ústave SAV (teraz Ústav etnológie SAV) pracoval do roku 1996 ako vedecký pracovník, vedecký tajomník ústavu (1967 – 1971),

zástupca riaditeľa (1976 – 1988) a v rokoch 1988 – 1992 ako riaditeľ ústavu, zároveň bol v rokoch 1989 – 1998 hlavným redaktorom vedeckého periodika Slovenský národopis.

Vo svojej vedeckej práci M. Leščák nadviazal na dielo svojho učiteľa – prof. A. Melicherčíka, nadväzujúceho na odkaz ruského folkloristu P. G. Bogatyreva, ktorý v medzivojnovom období pôsobil na bratislavskej univerzite. M. Leščák sa venoval slovesným žánrom (humoristické rozprávania, hádanka), teórii folkloristiky (predmet bádania, kategória súčasnosti, metódy terénneho výskumu folklóru), dejinám folkloristiky, folkloristickým aspektom teórie komunikácie, teórii folklorizmu. Konceptne pripravil viaceré semináre a konferencie s medzinárodnou účasťou k problematike teórie a dejín folklorizmu, z ktorých editorsky alebo ako spolueditor pripravil niekoľko zborníkov *Folklor a scéna* (Bratislava 1971), *Folklor a umenie dneška* (Bratislava 1980), *Folklor a festivaly* (Bratislava 1985) a dva ročníky časopisu s touto problematikou *Folklorismus bulletin*. V spoluautorstve s Oldřichom Sirovátkom vydal v roku 1982 základnú príručku *Folklor a folkloristika* (Bratislava 1982), učebných materiálov *Úvod do folkloristiky* (Bratislava 2006) a *Folklor a scénický folklorizmus* (Bratislava 2007) a je autorom 51 hesiel v *Encyklopédii ľudovej kultúry Slovenska I., II.* (Bratislava 1995).

Na konci 60. rokov stál pri zrode odborného periodika Národopisné informácie (teraz Etnologické rozpravy), vydávaného Slovenskou národopisnou spoločnosťou, ktorej predsedom bol v rokoch 1987 – 1990.

Závažnou mierou sa M. Leščák začiatkom 90. rokov 20. stor. pričínal o vznik Katedry folkloristiky a regionalistiky na Fakulte humanitných vied Vysokej školy pedagogickej v Nitre, kde aj prednášal. V roku 1995 sa habilitoval prácou *K rozdielom foriem folklórnej a literárnej komunikácie* a v roku 2001 sa inauguroval prácou *O asimilácii literárnej a folklórnej komunikácie*.

Od roku 1995 pôsobil na Katedre etnológie a kultúrnej antropológie Filozofickej fakulty UK, od roku 1996 ako vedúci tejto katedry. Aj v čase pedagogického pôsobenia intenzívne spolupracoval s Ústavom etnológie SAV na riešení viacerých vedeckých projektov. Vyškolicil mnoho diplomantov a ako školiť viedol desiatku doktorandov.

M. Leščák pôsobil vo vedeckých radách akademických a univerzitných pracovísk, v redakčných radách vedeckých etnologických časopisov, v poradných zboroch a odborných komisiách, členom umeleckých rád folklórnych súborov, ako napr. Lúčnica SLUK.

M. Leščák stál pri zrode súťažnej prehliadky filmov s národopisnou problematikou Etnofilm Čadca (od 1980), v rámci ktorej pôsobil ako člen prípravného výboru a viac ročníkov tiež ako predseda hodnotiacej poroty.

Je členom niekoľkých domácich a zahraničných vedeckých organizácií a držiteľom viacerých významných ocenení ako Cena SAV za popularizáciu vedy alebo Pamätné medaily folklórneho festivalu Východná a SLUK-u.

V súčasnosti pracuje v Národnom osvetovom centre ako odborný garant projektu *Encyklopédie scénického folklorizmu*.

Hana Hlôšková